

ανοικτά ψηφιακά μαθήματα στα ελληνικά ΑΕΙ

Δρ. Παντελής Μπαλαούρας

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο GUnet

άδεια χρήσης

Το παρόν υλικό υπόκειται σε άδεια χρήσης creative commons

χρηματοδότηση

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

το περιβάλλον της εκπαίδευσης αλλάζει

Google™

κάθε 60 δευτερόλεπτα ...

(πηγή: GO-Globe.com)

Massive Online Open Courses

OPEN EDUCATION
CONSORTIUM
The Global Network for Open Education

η δράση

- ▶ τα **Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα** αποτελούν μία **πρόκληση** και συγχρόνως μία **μεγάλη ευκαιρία** για το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας
  - προβολή του εκπαιδευτικού έργου του
  - απόδοση ενεργού ρόλου στην ελληνική και διεθνή σκηνή της ανοικτής εκπαίδευσης

η μεγάλη ευκαιρία

- ▶ αναβάθμιση της δομής και του περιεχομένου υφιστάμενων ψηφιακών μαθημάτων και η δημιουργία νέων, με βάση **διεθνείς πρακτικές και πρότυπα**, ώστε τα παραγόμενα ανοικτά ακαδημαϊκά μαθήματα να γίνουν αρωγοί της διαζώσης διδασκαλίας
- ▶ ορισμός ιδρυματικής πολιτικής για τα ψηφιακά μαθήματα
- ▶ ανάδειξη θεμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και προσβασιμότητας από ΑΜΕΑ
- ▶ προώθηση του ανοικτού περιεχομένου

ανοικτά ψηφιακά μαθήματα (ΑΨΜ)

- ▶ ...«δωρεάν και ανοικτή διαδικτυακή πρόσβαση σε ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο που είναι οργανωμένο ως αυτοτελές μάθημα»...
- ▶ ανοικτό περιεχόμενο
  - επαναχρησιμοποίηση
  - προσαρμογή
  - επαναδιανομή
- ▶ συνήθως δεν προσφέρεται πιστοποιητικό ούτε πρόσβαση στον διδάσκοντα

το «κίνημα» για ανοικτή εκπαίδευση

» ανοικτά ψηφιακά μαθήματα

- «κίνημα» στα πανεπιστήμια
- [opencourseware \(OCW\) consortium](#)
- [moocs](#) - massive open online courses (π.χ. [coursera.org](#), [openuped.eu](#))

» ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι

- διδασκαλία, μάθηση, έρευνα

» ανοικτή εκπαίδευση

- opening up education (ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για αναβάθμιση της εκπαίδευσης μέσω νέων τεχνολογιών)

η ελληνική εμπειρία

» ΑΕΙ

- σχεδιασμός ενιαίας πολιτικής υπηρεσιών και υποδομών για την υποστήριξη των ψηφιακών μαθημάτων (GUnet, 2001)

» ελληνική ανοικτή πλατφόρμα Open eClass (2003)

- «καλλιέργησε» την ψηφιακή κουλτούρα στην ακαδημαϊκή κοινότητα
- άνοιξε το δρόμο για μαζική ανάπτυξη και χρήση ΨΜ (> 27.000 ΨΜ), 517.000 εγγεγραμμένοι χρήστες

η εικόνα σήμερα (ποσοτικά στοιχεία)

ψηφιακά μαθήματα στα ΑΕΙ (σε αριθμούς)

	Τύπος στοιχείου	Αριθμός
1	ΨΜ	> 27.000
2	ΨΜ ανοικτής πρόσβασης	> 11.400
3	ΨΜ ανοικτής εγγραφής	> 11.500
4	Κλειστά ΨΜ	> 4.140
5	Εκπαιδευτές	> 11.000
6	Εγγεγραμμένοι εκπαιδευόμενοι	> 517.000
8	Εγκαταστάσεις πλατφορμών	60

- ενεργή κοινότητα δημιουργών (> 11.000)
- μεγάλος αριθμός ωφελούμενων (>517.000)
- περιεχόμενο διασκορπισμένο σε μεγάλο αριθμό εγκαταστάσεων
- απουσία εθνικής πύλη συνάθροισης πληροφοριών με δυνατότητα αναζήτησης ΨΜ

η εικόνα στο ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας

Ταυτότητα Πλατφόρμας

Όνομα Πλατφόρμας:	e-Class ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας (ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας)
Έκδοση:	Open eClass 2.9»
Μαθήματα:	Η πλατφόρμα υποστηρίζει συνολικά 1513 μαθήματα <ul style="list-style-type: none"> • 442 ανοικτά, • 517 απαιτούν εγγραφή, • 554 κλειστά
Χρήστες:	Η πλατφόρμα διαθέτει 19281 Χρήστες <ul style="list-style-type: none"> • 364 Εκπαιδευτές, • 18916 Εκπαιδευόμενοι και • 1 Χρήστης Επισκέπτης
Υπεύθυνος Υποστήριξης:	Διαχειριστής Πλατφόρμας

η εικόνα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ταυτότητα Πλατφόρμας

Όνομα Πλατφόρμας:	η-Τάξη ΕΚΠΑ (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
Έκδοση:	Open eClass 2.9»
Μαθήματα:	Η πλατφόρμα υποστηρίζει συνολικά 4611 μαθήματα <ul style="list-style-type: none"> • 2463 ανοικτά, • 1669 απαιτούν εγγραφή, • 479 κλειστά
Χρήστες:	Η πλατφόρμα διαθέτει 127063 Χρήστες <ul style="list-style-type: none"> • 1693 Εκπαιδευτές, • 125297 Εκπαιδευόμενοι και • 73 Χρήστης Επισκέπτης
Υπεύθυνος Υποστήριξης:	Ομάδα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης

η εικόνα σήμερα

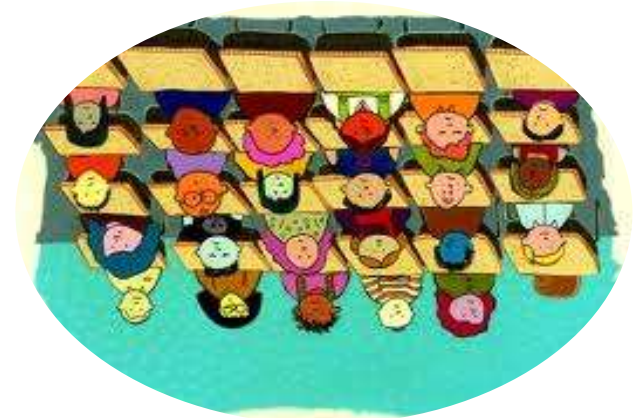
(ποιοτικά χαρακτηριστικά)

- » Μόνο ένα μικρό ποσοστό πλησιάζει στον ορισμό του ΑΨΜ
  - αποθετήριο υλικού (σημαντικό ποσοστό)
  - δομημένα με ενότητες και στόχους (ικανοποιητικό ποσοστό, κλειστή πρόσβαση)
  - μόνο κέλυφος (μικρό ποσοστό)
  - πολυμεσικό υλικό (εξαιρετικά μικρό ποσοστό)
- » δυνατότητες ανάδρασης: μικρή αξιοποίηση
- » δεν αντιμετωπίζονται
  - δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας
  - συστάσεις προσβασιμότητας (ΑΜΕΑ, “design for all”)
- » απουσία εθνικής πύλης συνάθροισης πληροφοριών με δυνατότητα αναζήτησης ΨΜ

ψηφιακά μαθήματα: «άνοιγμα» στην διαβίου μάθηση

» Τι πρέπει να γίνει;

- αναβάθμιση δομής (προδιαγραφές)
- αλλαγή τρόπου παρουσίασης περιεχομένου
- εύκολη οριζόντια αναζήτηση (εθνική πύλη)
- περισσότερο «**ανοικτό περιεχόμενο**»
- κουλτούρα ανοικτής πρόσβασης στην ακαδημαϊκή κοινότητα
- αντιστροφή σεναρίου: το ψηφιακό μάθημα γίνεται αυτοτελές
  - **Flip the classroom ?**

εθνική πρωτοβουλία

- ▶ το πανεπιστήμιο ανοίγει στην κοινωνία
  - υλοποίηση μιας **δέσμης έργων** για τη δημιουργία ανοικτών μαθημάτων σε εθνικό επίπεδο (Υπουργείο Παιδείας, ΕΣΠΑ, ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», Πρόσκληση 101, 2012)
- ▶ κάθετες (ιδρυματικές) πράξεις
  - ανάπτυξη ανοικτών μαθημάτων (από το πρόγραμμα σπουδών) στα ΑΕΙ
- ▶ οριζόντια (κεντρική) πράξη
  - εθνική πύλη αναζήτησης μαθημάτων
  - παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών και υποδομών στις ιδρυματικές πράξεις
<http://ocw-project.gunet.gr/>

βασικές συνιστώσες υποδομές

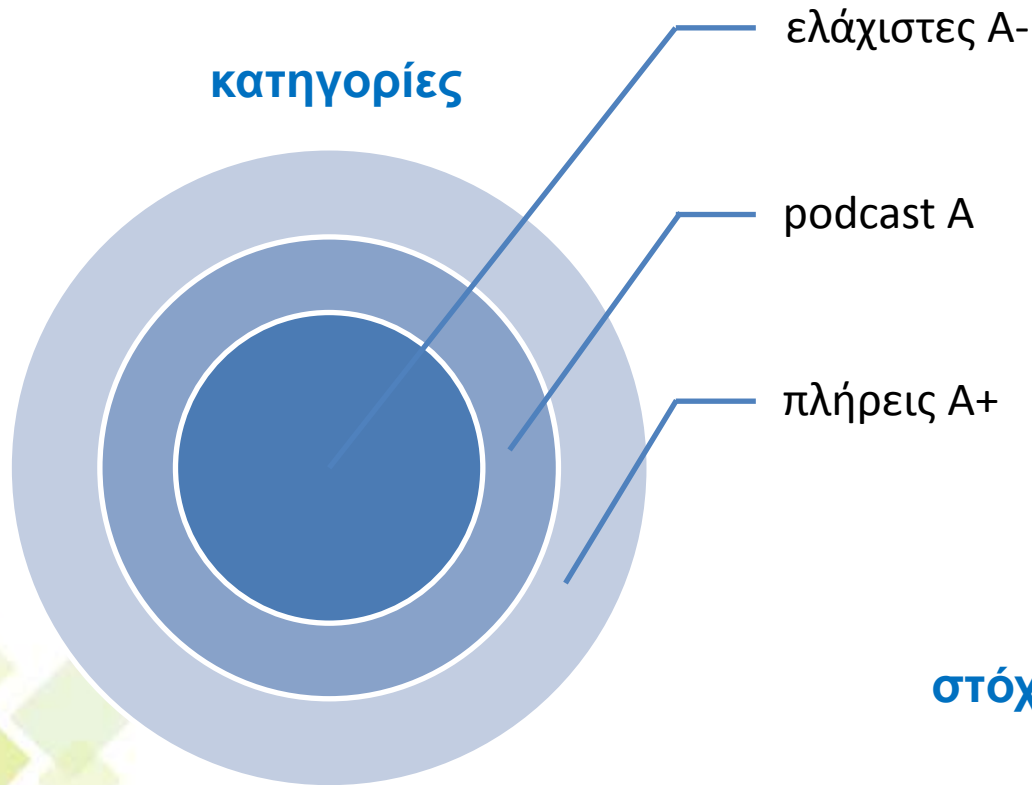
Μέλος ΔΕΠ

ανοικτά μαθήματα (προδιαγραφές, στόχοι)

προδιαγραφές

A- (B)

- περιγραφή μαθήματος, στόχοι
- λέξεις κλειδιά, βασικοί όροι
- οργάνωση υλικού σε θεματικές ενότητες
- σημειώσεις, διαφάνειες, εκπ. υλικό
- βιβλιογραφία

A

- podcasts, εκφωνήσεις στις διαφάνειες

A+ (Γ)

- ασκήσεις αυτοαξιολόγησης
- ψηφιακές πηγές
- πολυμεσικό υλικό

στόχοι

Κατηγορία ΑΨΜ	Αριθμός ΑΨΜ
A-	5573
A	573
A+	1093
ΣΥΝΟΛΟ	7239

εθνική πύλη ανοικτών μαθημάτων

link 1 | link 2 | link 3 | e-Delos

ανοικτά μαθήματα opencourses

Αναζήτηση μαθήματος, ιδρύματος, διδάσκοντα...

298 μαθήματα από 11 ακαδημαϊκά ιδρύματα

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Πανεπιστήμιο Πατρών

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

- Φυσικές Επιστήμες
- Μηχανική και Τεχνολογία
- Ιατρική και Επιστήμες Υγείας
- Κοινωνικές Επιστήμες
- Θετικές Επιστήμες
- Ανθρωπιστικές Επιστήμες
- Οικονομία

Open eClass

- ▶ Αποτελεί την ιδρυματική πλατφόρμα ψηφιακών μαθημάτων για την υποστήριξη, οργάνωση και παρουσίαση των Ανοικτών Μαθημάτων
  - Open Courses ready
(Open Courses API, Metadata, δομή ανοικτού μαθήματος, μηχανισμός πιστοποίησης ανοικτών μαθημάτων A-, A, A+, ορισμός άδειας διάθεσης, κλπ)
  - Υποστήριξη προσβασιμότητας (WCAG 2.0 A)

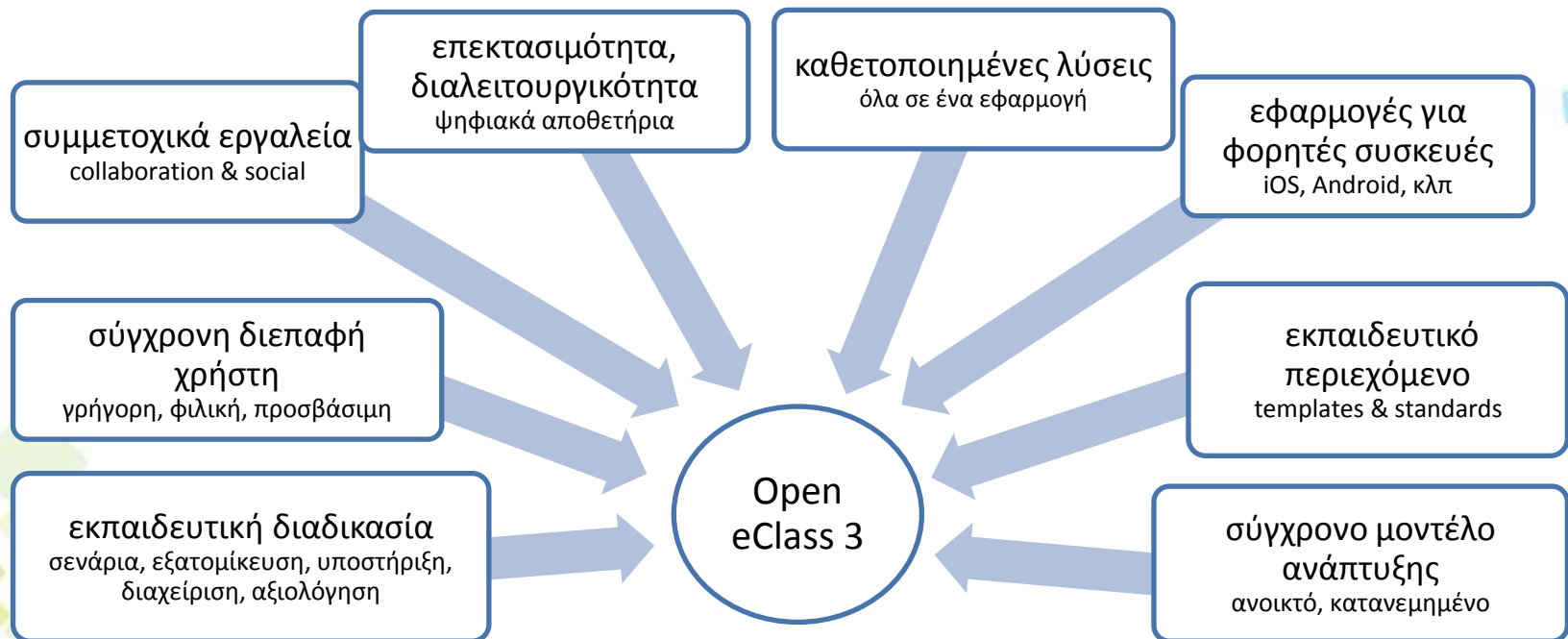

OPEN *e*CLASS
Course Management System

10
YEARS

Open eClass 3

- Σεπτ. 2014, ολοκλήρωση της πρώτης έκδοσης του τρίτου κύκλου (3.x) της πλατφόρμας Open eClass.

νέα διεπαφή χρήστη

Portalis > Home

My Course A

ID: UOAC245
 Department: Computer Science
 Type: Undergraduate

Lecturer: Mr. Someone
 Lesson Type: Open

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas placerat odio sit amet du rhoncus, nec aliquam metus vehicula. Aenean purus mauris, varius eget mauris id, ornare ornare ligula. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas placerat odio sit amet du rhoncus, nec aliquam metus vehicula. Maecenas placerat odio sit amet du rhoncus, nec aliquam metus vehicula.

Course Sections

Section A: Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas placerat odio sit amet, du rhoncus. Time: 1 hour.	▼
Section A: Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas placerat odio sit amet, du rhoncus. Time: 1 hour.	▼
Section A: Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas placerat odio sit amet, du rhoncus. Time: 1 hour.	▼
Section A: Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas placerat odio sit amet, du rhoncus. Time: 1 hour.	▼
Section A: Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas placerat odio sit amet, du rhoncus. Time: 1 hour.	▼
Section A: Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas placerat odio sit amet, du rhoncus. Time: 1 hour.	▼

Next Deadlines

MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT	SUN
		27	28	29	30	31
26	27	28				

[View Calendar](#)

Latest Announcements

Section1: Lorem ipsum Lorem ipsum	01/01/2014
Section2: Lorem ipsum Lorem	01/01/2014
Section3: Lorem ipsum Lorem ipsum	01/01/2014
Section3: Lorem ipsum Lorem ipsum	01/01/2014

Course keys: web radio, web tv

License: Creative Commons 3.0

OpenCourses Course: Mode A+

My Courses

- My Course A ▼
- My Course B ▼
- My Course C (THIRD) Mr. Professor Tade ⚙️
- My Course D ▼
- My Course E ▼

Open eClass mobile apps

- Σχεδιάζονται και αναπτύσσονται εγγενείς εφαρμογές του για κινητές συσκευές (iOS - iPhone & iPad, Android - Phone & Tablet, Windows Mobile)

πλατφόρμα βιντεοδιαλέξεων

- ▶ Σεπτ. 2014, ολοκλήρωση της πρώτης έκδοσης της νέας πλατφόρμας βιντεοδιαλέξεων «Δήλος»
  - Χρονοπρογραμματισμός Διαλέξεων και Ζωντανών Μεταδόσεων
  - Αποθήκευση και Διαχείριση Βιντεοδιαλέξεων
  - Επεξεργασία Βιντεοδιαλέξεων
  - Αναζήτηση Βιντεοδιαλέξεων
  - Αναπαραγωγή Βιντεοδιαλέξεων
  - Σύνδεση με το ηλεκτρονικό μάθημα

κοπή τμημάτων βίντεο (on line)

Τίτλος ΔιαλέξηςTitle for slide 1Title for slide 2Title for... | 01-01-2012
SAVE ✓

flowplay
© 2008-2014 Flowplay

Selections of Trims:

00:00:00 - 00:05:13   X

00:53:43 - 00:57:22   X

Selections of Cuts:

00:14:15 - 00:18:19   X

00:26:17 - 00:30:45   X

Trim Inputs

Cut Inputs

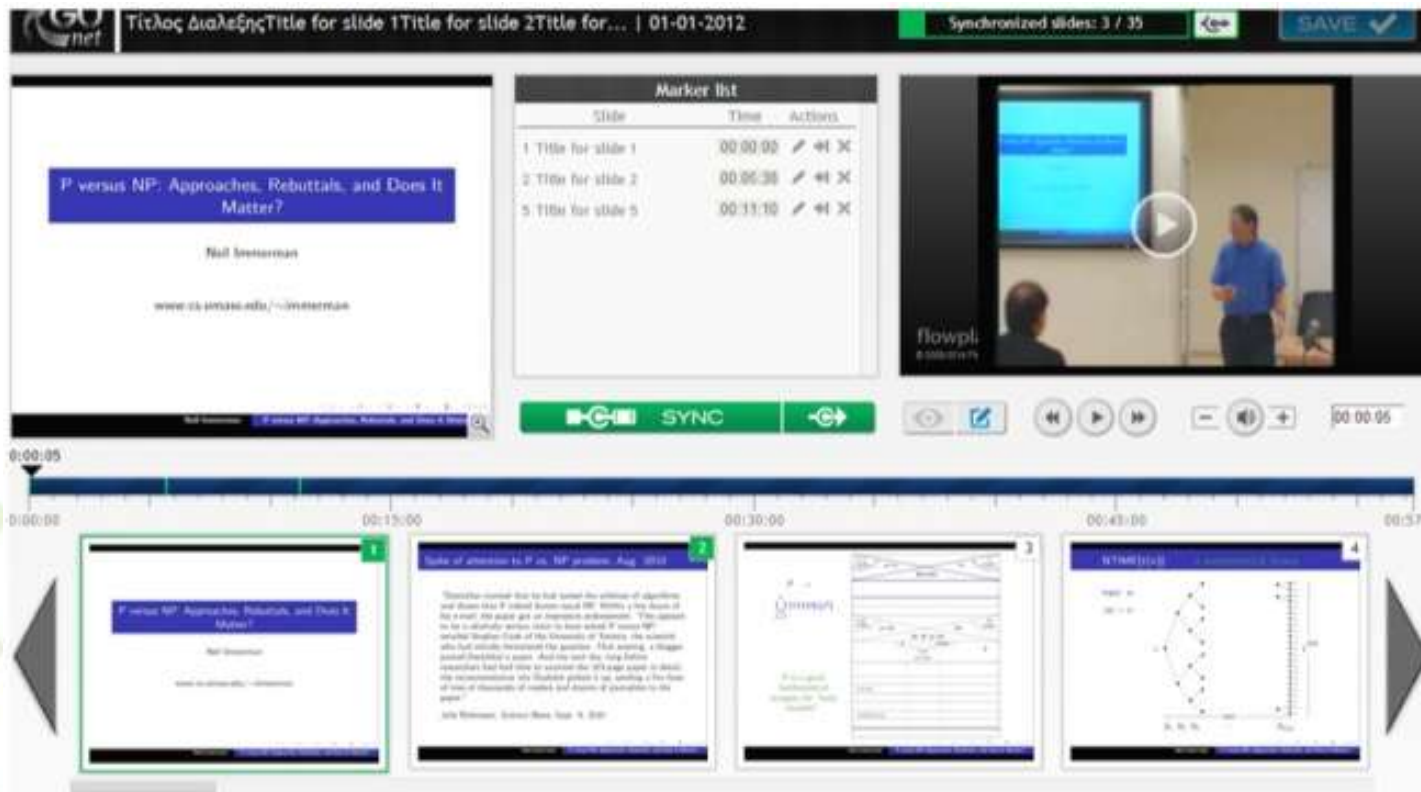

00:05:16

συγχρονισμός διαφανειών (on line)

GU net | Τίτλος διαλέξης | Title for slide 1 | Title for slide 2 | Title for... | 01-01-2012 | Synchronized slides: 3 / 35 | SAVE

Slide Content:
 P versus NP: Approaches, Refutations, and Does It Matter?
 Neil Immerman
 www.cs.yale.edu/~immerman

Slide	Time	Actions
1: Title for slide 1	00:00:00	⏪ ⏩ ✕
2: Title for slide 2	00:00:30	⏪ ⏩ ✕
5: Title for slide 5	00:11:10	⏪ ⏩ ✕

Timeline:
 0:00:00 | 0:13:00 | 0:30:00 | 0:43:00 | 0:57:00

Timeline thumbnails:
 1. P versus NP: Approaches, Refutations, and Does It Matter?
 2. Table of contents for P vs. NP problem, Aug. 2011
 3. Complexity Theory
 4. P versus NP: Approaches, Refutations, and Does It Matter?

προβολή διαλέξεων

Titlos Διάλεξης | 01-01-2012

00:06:06 CC BY 3 / 29 ON Sync

NP = $\bigcup_{k=1}^{\infty} \text{NTIME}[n^k]$

Many optimization problems we want to solve are NP complete.

Recursive

NP complete

co-NP

NP

NP $\bar{\cap}$ co-NP

"only feasible"

P

P vs NP

POSSIBLE

POSSIBLY

Neil Immerman P versus NP: Approaches, Reductions, and Does It Matter?

Table of contents of P vs NP problem, Aug. 2010

"Theorem proved that to test every the existence of algorithm and prove that P is equal to NP. This is a long list of all the paper get an NP-complete problem. The answer to be a solution with time to be added P vs NP. Another theorem that of the University of Texas, the answer also had already formulated the problem. This means a longer and longer time to solve the NP-complete problem. The answer is that this is equal to NP. The answer is that, the complexity of NP-complete problem is to solve it the time of time of thousands of years and thousands of years in the future."

John Immerman, Boston Univ, Aug. 8, 2010

Complexity Classifications

NP vs P

NP vs P

υποστηρικτικές υπηρεσίες (οριζόντια πράξη)

- ▶ προδιαγραφές
(ανοικτών μαθημάτων, περιεχομένου, προσβασιμότητας)
- ▶ οδηγίες - κατάρτιση - εκπαίδευση
(διαδικασίες, πνευματικά δικαιώματα, προσβασιμότητα, ανοικτά μαθήματα)
- ▶ υποστήριξη – επικοινωνία
(οδηγίες, forum, τεχνικά θέματα)
- ▶ ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, διάχυση
(portal έργου, φυλλάδια, αφίσες, δελτία τύπου, newsletters, ημερίδες)
- ▶ υπηρεσίες φιλοξενίας
(hosting – περιορισμένης χωρητικότητας)

ΑΨΜ: ανοικτές ερωτήσεις

- ▶ παιδαγωγική και οικονομική αποτελεσματικότητα;
- ▶ εκμετάλλευση δυνατοτήτων νέων τεχνολογιών;
- ▶ εθνική /ιδρυματική πολιτική για τα ΑΨΜ και την ανοικτή εκπαίδευση;
- ▶ βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα;
- ▶ δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας;
- ▶ αλλάζει ο ρόλος του πανεπιστημιακού δάσκαλου;

**τα «ανοικτά μαθήματα»
ανοίγουν το Πανεπιστήμιο στην κοινωνία**

Θέματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας

Αναφορά

Έχει βασιστεί στη παρουσίαση:

Copyright Εθνικόν και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
2014. Ε. Τσίλη, Κ. Τσιμπάνης, Π. Μπαλαούρας, Α. Σπανίδου, Μ.
Πετράκη, Π. Τσιαβός. Δημιουργία Ανοικτών Ακαδημαϊκών
Μαθημάτων Διαδικασίες. CC-BY.

N. 2121/1993

256

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 25

4 Μαρτίου 1993

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2121

Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδωμε τον ακόλουθο Νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 1 Πνευματική ιδιοκτησία

1. Οι πνευματικοί δημιουργοί, με τη δημιουργία του έργου, αποκτούν πάνω σ' αυτό πνευματική ιδιοκτησία, που περιλαμβάνει, ως αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα, το δικαίωμα της εκμετάλλευσής του έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού τους βεληθίου προς αυτό (ηθικό δικαίωμα).

2. Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν τις εξουσίες, που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 4 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 2 Αντικείμενο του δικαιώματος

1. Ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, ιδίως τα γραπτά ή προφορικά κείμενα, οι μουσικές συνθέσεις, με κείμενο ή χωρίς, τα βιατρικά έργα, με μουσική ή χωρίς, οι χρονογραφίες και οι παντομίμες, τα οπτικοακουστικά έργα, τα έργα των ελαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται τα σχέδια, τα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, τα χαρακτηριστικά έργα και οι λιθογραφίες, τα αρχιτεκτονικά έργα, οι φωτογραφίες, τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών, οι εικονογραφίες, οι χάρτες, τα τρισδιάστατα έργα που

αναφέρονται στη γεωγραφία, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη.

2. Νοούνται επίσης ως έργα οι μεταφράσεις, οι διασκευές, οι προσαρμογές και οι άλλες μετατροπές έργων ή εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης, καθώς και οι συλλογές έργων ή συλλογές εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης ή απλών γεγονότων και στοιχείων, όπως οι εγκυκλοπαιδικές, οι ανθολογίες και οι βάσεις δεδομένων, εφόσον η επιλογή ή η δευτέρευση των περιεχομένων τους είναι πρωτότυπη. Η προστασία των έργων της παρούσας παραγράφου γίνεται με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων στα προηγούμενα έργα, που χρησιμοποιήθηκαν ως αντικείμενο των μετατροπών ή των συλλογών.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου 7 του παρόντος νόμου, θεωρούνται ως έργα λόγω προστατευόμενα κατά τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και το προπαρασκευαστικό υλικό του σχεδιασμού τους. Η προστασία παρέχεται σε κάθε μορφή έκφρασης ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή. Οι ιδέες και οι αρχές στις οποίες βασίζεται οποιοδήποτε στοιχείο προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, περιλαμβανομένων και εκείνων στις οποίες βασίζονται τα συστήματα διασύνδεσής του, δεν προστατεύονται κατά τον παρόντα νόμο. Ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή θεωρείται πρωτότυπο εφόσον είναι προσωπικό πνευματικό δημιούργημα του δημιουργού του.

4. Η προστασία του παρόντος νόμου είναι ανεξάρτητη από την αξία και τον προορισμό του έργου, καθώς και από το γεγονός ότι το έργο προστατεύεται ενδεχομένως και από άλλες διατάξεις.

5. Η προστασία του παρόντος νόμου δεν εκτείνεται σε επίσημα κείμενα με τα οποία εκφράζεται η άσκηση πολιτευτικής αρμοδιότητας και ιδίως σε νομοθετικά, διοικητικά ή δικαστικά κείμενα, καθώς και στις εκφράσεις της λαϊκής παράδοσης, στις ειδήσεις και στα απλά γεγονότα ή στοιχεία.

Ο Νόμος 2121/93

Ο δημιουργός πρωτότυπου πνευματικού έργου αποκτά αυτομάτως, με τη δημιουργία του έργου, αποκλειστικά και απόλυτα πνευματικά δικαιώματα στο έργο του (copyright)

- Περιουσιακό δικαίωμα (εκμετάλλευση του έργου)
- Ηθικό δικαίωμα (δεσμός του δημιουργού με το έργο)

Κάθε πρωτότυπο πνευματικό έργο προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα αυτομάτως με τη δημιουργία του.

Ἐπιτρέπεται χωρίς άδεια του δημιουργού

- ✓ η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων έργου προς υποστήριξη γνώμης ή κριτική
- ✓ η αναπαραγωγή σύντομων αποσπασμάτων έργου για τη διδασκαλία ή τις εξετάσεις σε **κπαιδευτικό ίδρυμα.**

✓
.....

**Πού υπεισέρχονται θέματα
πνευματικής ιδιοκτησίας;**

Διαδικασία ανάπτυξης ανοικτού ψηφιακού μαθήματος

1. Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού

Εκπαιδευτικό υλικό άλλων δημιουργών

Πρωτότυπο εκπαιδευτικό υλικό διδάσκοντα / διδάσκουσας

Εκκαθάριση

2. Ψηφιακή έκδοση

Ανοικτό Μάθημα

Αδειοδότηση

Στάδια

Διαδικασία

A. Στάδιο προετοιμασίας

1. Δημιουργώ κατάλογο με όλους τους πόρους
2. Διακρίνω τους πόρους σε αυτούς που **μου ανήκουν** σε αυτούς που **ανήκουν σε άλλους**

B. Στάδιο αδειοδότησης των πόρων που μου ανήκουν

- 3α) αποφασίζω με ποια άδεια χρήσης CC αδειοδοτώ τους πόρους (**σημείωμα αδειοδότησης**)
- 3β) δηλώνω τον τρόπο αναφοράς σε μένα ως δημιουργό του πόρου (**σημείωμα αναφοράς**)

Γ. Στάδιο εκκαθάρισης πόρων που ανήκουν σε τρίτους

- Αίτηση λήψης άδειας χρήσης
- Άλλες προσεγγίσεις

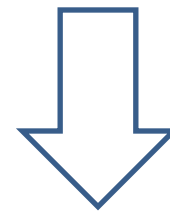
Γ. Στάδιο εκκαθάρισης πόρων που ανήκουν σε τρίτους

Εξετάζω εάν

4. μπορώ να χρησιμοποιήσω τον λεγόμενο «Περιορισμό της παράθεσης αποσπασμάτων» προκειμένου να εντάξω είτε στις σημειώσεις, είτε σε κάποια παρουσίασή μου τμήματα από έργα τρίτων.
5. ο πόρος έχει δημιουργηθεί πριν το 1870 τον χρησιμοποιώ.
6. ο συγκεκριμένος πόρος είναι διαθέσιμος με άδεια Creative Commons.

Ναι, χρησιμοποιώ τον πόρο

Όχι

επόμενα βήματα

Γ. Στάδιο εκκαθάρισης πόρων που ανήκουν σε τρίτους

7. Αναζητώ να τον αντικαταστήσω με άλλον πόρο που διατίθεται με άδειες CC

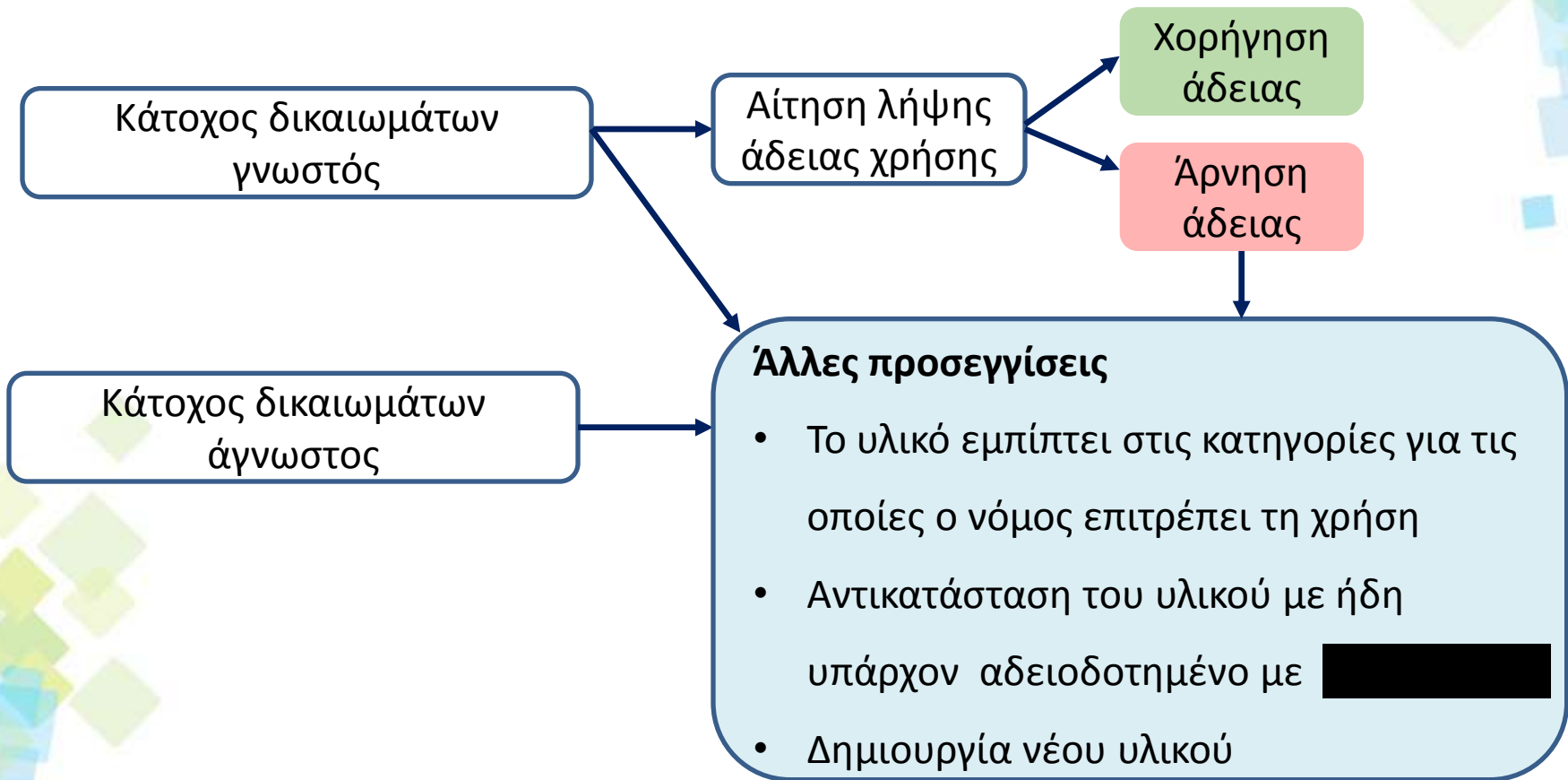
όχι

8. Δημιουργήσω ο ίδιος το σχετικό υλικό, εάν είναι δυνατό.

όχι

9. Ξεκινώ τη διαδικασία αίτησης λήψης άδειας χρήσης για τον πόρο.

Καταγραφή του εκπαιδευτικού υλικού άλλων δημιουργών

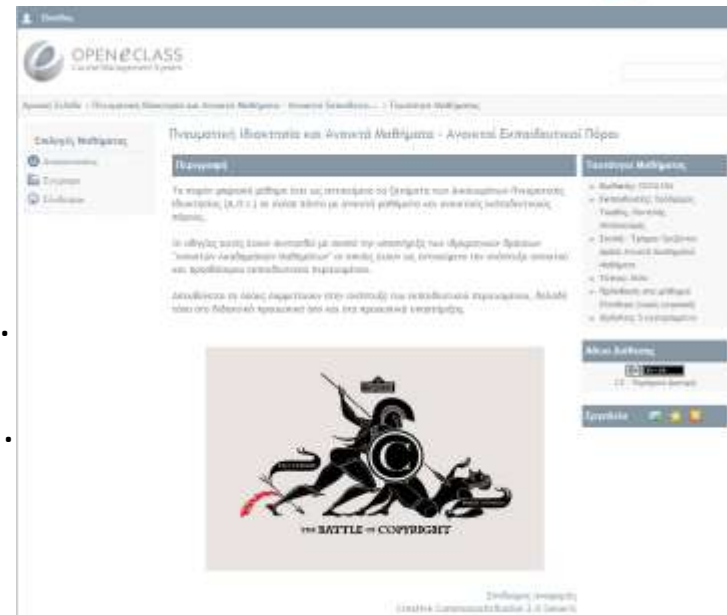
Δ. Τελικό στάδιο

- ▶ συμπληρώνω το σύμφωνο διάθεσης υλικού
  - παρέχει την άδεια στο ίδρυμά μου να δημοσιοποιεί το εκπαιδευτικό υλικό

- ▶ κρατώ για το αρχείο μου
  - τον Συγκεντρωτικό Πίνακα Πόρων,
  - τον Πίνακα «Καταγραφής κατάστασης αιτήσεων λήψης άδειας χρήσης πόρου τρίτων»,
  - τις επιστολές αίτησης λήψης άδειας χρήσης και απαντήσεις των δικαιούχων
  - το σύμφωνο διάθεσης Ανοικτού Ψηφιακού Μαθήματος και υλικού.

Βοηθήματα

1. Οδηγός: Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Ανοικτά/Ανοικτοί Μαθήματα/Πόροι.
2. Συγκεντρωτικός Πίνακας Πόρων και Πίνακας Καταγραφής κατάστασης αιτήσεων. λήψης άδειας χρήσης πόρου τρίτων.
3. Οδηγίες Σύνταξης Σημειωμάτων.
4. Περιορισμοί και Εξαιρέσεις του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας.
5. Επιστολές αίτησης λήψης άδειας χρήσης πόρων.
6. Οδηγίες αντικατάστασης πόρου (υπό ανάπτυξη).
7. Σύμφωνο διάθεσης Ανοικτού Ψηφιακού Μαθήματος και του υλικού (υπό ανάπτυξη).

<http://eclass.gunet.gr/courses/OCGU104/>

Μα από πού πήρα τη φωτογραφία ;

We are hiring!

 TinEye [About](#) [Products](#) [Solutions](#) [Labs](#) [Register](#) | [Contact Us](#) | [Log in](#)

TinEye

Reverse Image Search

UPLOAD Your Image
 No file chosen

or

ENTER Image Address

Interesting searches: [Engineer Barbie](#), [Transmit logo](#), [7-Eleven logo](#)

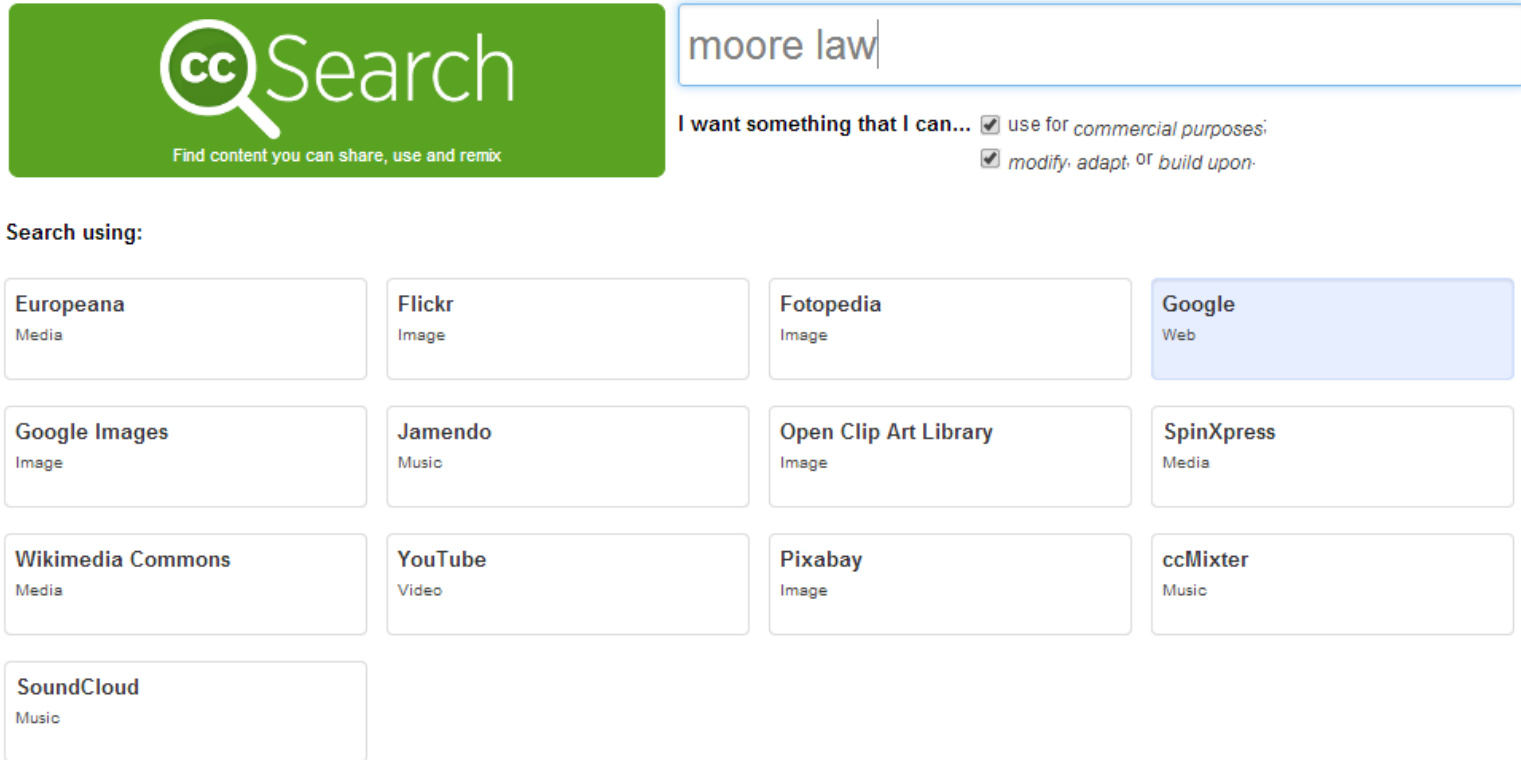

 Use a Browser Plugin
Available for Firefox, Chrome, Safari, Internet Explorer & Opera.

 Drag & Drop:
Drag any image file and drop it anywhere on this page.

<http://www.tineye.com/>

Παράδειγμα αναζήτησης πόρων

The screenshot shows the CC Search interface. At the top left is the CC Search logo with the text "Find content you can share, use and remix". To the right is a search input field containing the text "moore law". Below the input field are two checkboxes: "I want something that I can..." with a checked box, "use for commercial purposes:" with a checked box, and "modify, adapt, or build upon:" with a checked box. Below these are several search engine options in a grid:

Search Engine	Category
Europeana	Media
Flickr	Image
Fotopedia	Image
Google	Web
Google Images	Image
Jamendo	Music
Open Clip Art Library	Image
SpinXpress	Media
Wikimedia Commons	Media
YouTube	Video
Pixabay	Image
ccMixer	Music
SoundCloud	Music

search.creativecommons.org

Λίγα λόγια για τις άδειες Creative Commons

Τεχνολογικό και νομικό εργαλείο για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, το οποίο είναι αυστηρά δομημένο, αλλά, ευέλικτο και απλό ώστε να **διευκολύνει** τη χρήση έργων.

Προέλευση: Οργανισμός Creative Commons

Ελλάδα: Οκτώβριος 2007

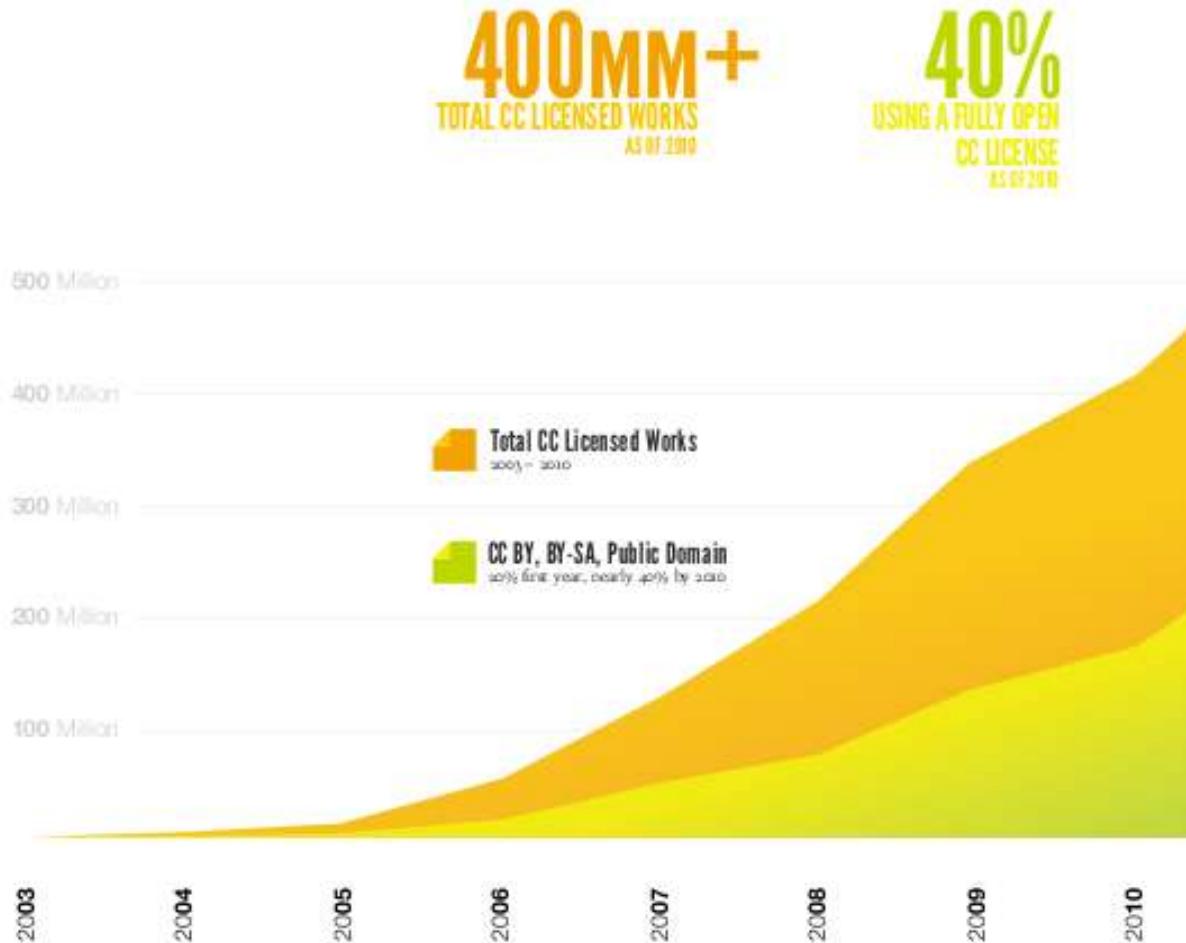
<http://www.creativecommons.gr/>

- ✓ Λειτουργούν εντός του συστήματος της Π. Ι
- ✓ Παρέχουν ένα νομικό πλαίσιο το οποίο είναι **περισσότερο ευέλικτο από το copyright**: δίνουν στο δημιουργό ενός έργου τη δυνατότητα να **επιτρέψει** σε οποιονδήποτε να επαναχρησιμοποιήσει το έργο με συγκεκριμένους όρους, χωρίς να ζητήσει προηγουμένως άδεια
- ✓ «Διατίθενται» δωρεάν μέσω του Διαδικτύου
- ✓ Δεν είναι αποκλειστικές & η χρήση τους δεν απαιτεί την παραίτηση του δημιουργού από το περιουσιακό δικαίωμα

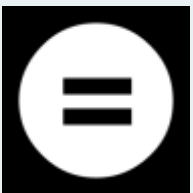

Το εύρος χρήσης των αδειών

Οι άδειες CC αποτελούν παγκοσμίως το πιο διαδεδομένο σχήμα ανοικτών αδειών.

Δομή των αδειών CC

Στοιχεία αδειών (Licence Elements)

Σύμβολο	Στοιχείο	
	Αναφορά (Attribution)	Αναφορά στον αρχικό δημιουργό του έργου
	Μη Εμπορική Χρήση (Non-Commercial)	Απαγόρευση εμπορικής χρήσης του έργου
	Μη Παράγωγο Έργο (No Derivative Works)	Απαγόρευση δημιουργίας παράγωγων έργων
	Παρόμοια Διανομή (Share Alike)	Διανομή του παράγωγου έργου με τους όρους άδειας του αρχικού έργου

Οι άδειες Creative Commons

Σύμβολο	Όνομα
	Αναφορά (Attribution)
	Αναφορά - Παρόμοια Διανομή (Attribution) - (Share Alike)
	Αναφορά – Μη Παράγωγο Έργο (Attribution) - (No Derivative Works)
	Αναφορά – Μη Εμπορική Χρήση (Attribution) - (Non-Commercial)
	Αναφορά – Μη Εμπορική Χρήση - Μη Παράγωγο Έργο (Attribution) - (Non-Commercial) - (No Derivative Works)
	Αναφορά – Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή (Attribution) - (Non-Commercial) - (Share Alike)

Η άδεια CC - Αναφορά

Το έργο μπορεί να χρησιμοποιηθεί
✓ από οποιονδήποτε
✓ με οποιονδήποτε τρόπο

Με υποχρέωση αναφοράς στο δημιουργό του με τον ακριβή τρόπο που αυτός έχει δηλώσει ότι θέλει να αναφέρεται στο «σημείωμα αναφοράς»

Η άδεια CC – Αναφορά - Παρόμοια Διανομή

Το έργο μπορεί να

- ✓ αντιγραφεί
- ✓ διανεμηθεί
- ✓ προβληθεί
- ✓ εκτελεστεί
- ✓ τροποποιηθεί (δημιουργία παράγωγου έργου)

Τα παράγωγα έργα θα διανέμονται με τους ίδιους όρους.

Με υποχρέωση αναφοράς στο δημιουργό του με τον ακριβή τρόπο που αυτός έχει δηλώσει ότι θέλει να αναφέρεται (σημείωμα αναφοράς).

Η άδεια CC – Αναφορά – Μη Παράγωγο Έργο

Μόνο το αρχικό έργο ως έχει μπορεί να

- ✓ αντιγραφεί
- ✓ διανεμηθεί
- ✓ προβληθεί
- ✓ εκτελεστεί

Δεν επιτρέπεται η δημιουργία παράγωγου έργου.

Με υποχρέωση αναφοράς στο δημιουργό του με τον ακριβή τρόπο που αυτός έχει δηλώσει ότι θέλει να αναφέρεται (σημείωμα αναφοράς).

Η άδεια CC – Αναφορά – Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή

Το έργο μπορεί να

- ✓ αντιγραφεί
- ✓ διανεμηθεί
- ✓ προβληθεί
- ✓ εκτελεστεί
- ✓ τροποποιηθεί (δημιουργία παράγωγου έργου)

Απαγορεύεται η εμπορική χρήση του έργου και των παράγωγων έργων.

Τα παράγωγα έργα θα διανέμονται με τους ίδιους όρους.

Με υποχρέωση αναφοράς στο δημιουργό του με τον ακριβή τρόπο που αυτός έχει δηλώσει ότι θέλει να αναφέρεται (σημείωμα αναφοράς).

Ιδρυματική πολιτική

για την επιλογή άδειας χρήσης CC

1. Επιλέγεται από το Ίδρυμα μία άδεια χρήσης CC για όλα τα μαθήματα
2. Ζητείται η άποψη του διδάσκοντα/διδάσκουσας

Επί του πρακτέου ... αδειοδότηση

Το ίδρυμα /ο διδάσκων καλείται να

- αξιολογήσει τα πιθανά οφέλη που θα αποκομίσει ο ίδιος / το τμήμα /το Πανεπιστήμιο παρέχοντας περισσότερες ελευθερίες στη χρήση του εκπαιδευτικού υλικού του μαθήματος από άλλους
- επιλέξει το είδος της άδειας CC με την οποία θα διαθέσει το εκπαιδευτικό υλικό του ανοικτού ψηφιακού μαθήματος

